

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПРИВАТНИЙ ЗАКЛАД
«ДНІПРОВСЬКИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ**

**КАФЕДРА ТУРИСТИЧНОГО ТА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО
БІЗНЕСУ**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри туристичного та
готельно-ресторанного бізнесу
Тетяна ГЕСЛЕНКО
22.07.2024

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СТРАХУВАННЯ В ТУРИЗМІ

(назва навчальної дисципліни)

Освітній ступінь

бакалавр

(назва ступеня вищої освіти – бакалавр або магістр)

Спеціальність

242 «Туризм»

(шифр і назва)

Освітня програма

Туризм

(назва, дата і № наказу про затвердження ОП)

наказ №51-02 від 10.06.2021

Статус навчальної дисципліни

вибіркова

(обов'язкова або вибіркова)

Мова навчання:

українська

Дніпро – 2024

Науково-педагогічний працівник:

ФОТО

Сазонець Ольга Миколаївна**Досвід роботи:** 40**Автор:** Більше 140 праць**Лектор з навчальних дисциплін:** _____

Вища та прикладна математика

Туристичні ресурси

Статистика

Економічна теорія

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Страховання в туризмі» – здобути глибокі теоретичні знання з питань теорії створення та практичного застосування конкретних механізмів страхового захисту майнових інтересів юридичних і фізичних осіб на випадок настання ризикових ситуацій, організації страхових компаній, функціонування та аналізу ринку страхових послуг.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Страховання в туризмі» є вивчення сутності, ролі та механізму страховання, що сприятиме формуванню високого рівня знань для ефективного застосовування в галузі страховання та повного використання можливості страхового захисту в роботі та особистому житті; вивчення засобів організації та розвитку страхового ринку та державного регулювання страхової діяльності; здобуття знань з основних видів страховання життя, майнового страховання та страховання відповідальності, перестраховання з позицій здобутків вітчизняного та зарубіжного досвіду; формування вмінь аналізувати ринок страхових послуг і оцінювати фінансову стійкість страхових компаній.

Передумови для вивчення навчальної дисципліни.

«Аналіз діяльності підприємств туристичної галузі»,
 «Економіка туристичного підприємства»,
 «Маркетинг у туризмі»,
 «Менеджмент у туризмі».

Форми проведення занять: лекції, семінарські заняття.**Форма підсумкового контролю:**

Підсумковий контроль – це перевірка рівня засвоєння знань, навичок, вмінь та інших компетентностей за *навчальний семестр*.

З навчальної дисципліни «Страховання в туризмі» передбачено:

- для денної форми навчання – залік;
- для заочної форми навчання – залік;

Результати вивчення навчальної дисципліни «Страхування в туризмі»:

- знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ;
- ідентифікувати туристичну документацію та вміти правильно нею користуватися;
- застосовувати навички продуктивного спілкування зі споживачами туристичних послуг;
- проявляти толерантність до альтернативних принципів та методів виконання професійних завдань;
- аргументовано відстоювати свої погляди у розв'язанні професійних завдань;
- виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання;
- приймати обгрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності;
- складати та узгоджувати план власного дослідження і самостійно збирати матеріали за визначеними джерелами;
- використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин;
- знати та використовувати у професійній діяльності тенденції розвитку курортної справи;
- знати та використовувати у професійній діяльності тенденції розвитку світового туристичного ринку.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти повинні **НАБУТИ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ЩОДО:**

- 1) здатності до критичного мислення, аналізу та синтезу.
- 2) навичок використання інформаційних та комунікаційних технологій.
- 3) здатності здійснювати комунікаційну діяльність, логічно вірно, аргументовано доводити власну думку та відстоювати власну позицію.
- 4) знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності.
- 5) розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму і цілому та окремих його форм і видів.
- 6) здатності забезпечувати безпеку туристів у звичайних та складних форс-мажорних обставинах.
- 7) здатності визначати індивідуальні туристичні потреби, використовувати сучасні технології обслуговування туристів та вести презентаційну роботу.
- 8) здатності до співпраці з діловими партнерами і клієнтами, уміння забезпечувати з ними ефективні комунікації.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форма навчання денна Обсяг 3 кредитів ЄКТС, (90 годин)
 Курс 3 Групи T-2

№ теми згідно з РПНД	Назва теми (згідно з РПНД)	Загальний обсяг годин	Аудиторна робота				Самостійна (індивідуальна) робота
			Всього	Лекції	Семинари	Практика	
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Тема 1. Сутність, принципи і роль страхування у сфері туризму	11	4	2	2		7
2	Тема 2. Класифікація страхування	11	4	2	2		7
3	Тема 3. Страхування туристичних ризиків та їх оцінка	11	4	2	2		7
4	Тема 4. Ринок страхування у сфері туризму	11	4	2	2		7
5	Тема 5. Страхова компанія як суб'єкт міжнародного страхового ринку. Юридичні основи міжнародних страхових відносин	12	4	2	2		8
6	Тема 6. Особисте страхування туристів	11	4	2	2		7
7	Тема 7. Майнове страхування туристів і туристичних підприємств	11	4	2	2		7
8	Тема 8. Страхування відповідальності в туристичній діяльності. Співстрахування і перестрахування у сфері туризму	12	4	2	2		8
	Разом за семестр	90	32	16	16		58
	Форма підсумкового контролю		залік				

Література та навчальні матеріали:

Основна:

Гаталяк О. М., Стецький В. В. Страхування у туризмі: навч. посібн. Львів : ЛНУ ім. Ів. Франка, 2020. 114 с.

2. Організація туризму : навч. посіб. / МОН України, Уманський держ.

пед. ун-т імені Павла Тичини ; уклад. О. М. Перепелюк. Умань: Сочінський М.М., 2022. 128 с.

3. Воронков О. О. Конспект лекцій з курсу «Страховання». Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2017. 126 с.

4. Шишпанова Н. О. Страховання як напрям гарантування економічної безпеки туристичного бізнесу. Електронне наукове фахове видання з економічних наук «Modern Economics», №32 (2022), 98-103 <https://modecon.mnau.edu.ua> | ISSN 2521-6392. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V32\(2022\)-13](https://doi.org/10.31521/modecon.V32(2022)-13).

5. Чвертко Л. А., Демченко Т. А. Страховання туристичних ризиків: проблеми теорії та практики. *Економічні горизонти*. 2018. № 1(4). С. 67–75.

Додаткова:

1. Путінцев, А., & Клименко, О. (2024). Страховання у туризмі : особливості та зарубіжний досвід. *Економіка та суспільство*, (62). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-62-105>

2. Україна та світ: виміри сьогодення: кол. моногр. Харків: СГ НТМ «Новий курс», 2024. 220 с.

3. Алескерова Ю. В., Крижак Л. М. Страховання життя в туризмі. Глобалізаційні виклики розвитку національних економік : тези доп. II Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 19 жовт. 2021 р.). Київ, 2021. С. 492-496.

4. Цимбалюк Ю. А. Особливості страхування ризиків готельно-ресторанного бізнесу в Україні. *Стратегічні перспективи туристичної та готельно-ресторанної індустрії в Україні: теорія, практика та інновації розвитку* : збірник матеріалів Всеук. наук.-практ. інт.-конф. Умань : ВПЦ «Візаві», 2018. С. 192-194.

Політика курсу

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням виконуваних робіт:

- семінари/самостійна/індивідуальна тощо: 60% семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 60;
- модульна контрольна робота: 40% семестрової оцінки (максимальна кількість балів – 40).

Підсумкова максимальна кількість балів – 100.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку – 20% від визначених балів за даний вид роботи. Студенти виконують декілька видів письмових робіт (есе, підготовка рефератів). Перескладання (модулів, контрольних робіт) відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, довідка про стан здоров'я).

Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на

використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброочесності. Виявлення ознак академічної недоброочесності в практичній (письмовій) роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату (обману). Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і семінарські зайняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених курсом.

Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на поточному тестуванні, самостійній роботі та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час семінарського заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном (смартфоном), планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.

Жодні форми порушення академічної доброочесності не толеруються.

Критерії оцінювання знань:

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою (екзамен /залік)	Оцінка за шкалою ЄКТС	
		Оцінка	Пояснення
90–100	Відмінно	A	«Відмінно» – теоретичний зміст курсу засвоєний у повному обсязі; сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені програмою навчання, виконані в повному обсязі.
83–89	Добре	B	«Дуже добре» – теоретичний зміст курсу засвоєний у повному обсязі; в основному сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені програмою навчання, виконані, якість виконання більшості з них оцінена кількістю балів, близькою до максимальної.
75–82		C	«Добре» – теоретичний зміст курсу засвоєний цілком; в основному сформовані практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені програмою навчання, виконані, якість виконання жодного з них не оцінена мінімальною кількістю балів, деякі види завдань виконані з помилками.

68–74	Задовільно	D	«Задовільно» – теоретичний зміст курсу засвоєний не повністю , але прогалини не носять істотного характеру; в основному сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано , деякі з виконаних завдань містять помилки .
60–67		E	«Достатньо» – теоретичний зміст курсу засвоєний частково ; не сформовані деякі практичні навички роботи; частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального .
35–59	Незадовільно	FX	«Умовно незадовільно» – теоретичний зміст курсу засвоєний частково ; не сформовані необхідні практичні навички роботи; більшість навчальних завдань не виконано або якість їх виконання оцінено кількістю балів, близькою до мінімальної ; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання).
1–34		F	«Безумовно незадовільно» – теоретичний зміст курсу не засвоєний ; не сформовані необхідні практичні навички роботи; всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки або не виконані взагалі ; додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не призведе до значного підвищення якості виконання навчальних завдань.

Перелік питань до підсумкового контролю:

1. Соціально-економічна сутність, функції, принципи страхування.
2. Страхові фонди як матеріальна основа страхового захисту.
3. Системи страхового забезпечення.
4. Способи здійснення страхування.
5. Поняття класифікації страхування, її наукове та практичне значення. Основні критерії класифікації у страхуванні.
6. Класифікація за економічними ознаками.
7. Класифікація за юридичними ознаками.
8. Економічна сутність ризику. Класифікація ризиків.
9. Управління ризиками у страхуванні.
10. Страховий тариф. Визначення тарифів та їх структури.
11. Поняття страхового ринку, його загальна характеристика. Суб'єкти страхового ринку. Страховий ринок України та тенденції його розвитку.
12. Організаційна структура страхового ринку.
13. Діяльність посередників: страхових агентів і брокерів на страховому ринку.

14. Види страхових компаній і порядок їх створення.
15. Організаційна структура страхової компанії. Органи управління страховою компанією та їх функції.
16. Організаційні форми страхової діяльності. Об'єднання страховиків і їх функції.
17. Необхідність і значення державного регулювання страхової діяльності.
18. Реєстрація та ліцензування страховиків, контроль за їх діяльністю.
19. Система державного нагляду за страховою діяльністю в Україні.
20. Єдиний державний реєстр страховиків (перестраховиків) України.
21. Правила страхування.
22. Договір страхування: структура, порядок їх підготовки й укладання. Права і обов'язки сторін страхового договору. Врегулювання відносин сторін страхового договору.
23. Сутність, особливості проведення та класифікація особистого страхування.
24. Страхування життя.
25. Страхування від нещасних випадків.
26. Медичне страхування.
27. Страхування громадян, які виїжджають за кордон. Асистанс.
28. Страхування майна юридичних осіб: суб'єкти і об'єкти страхування, страхові події, порядок укладання договорів, умови відшкодування збитків.
29. Страхування автотранспортних засобів. Страхування вантажів.
30. Страхування майна підприємств та домашнього майна громадян.
31. Страхування відповідальності та його види.
32. Страхування відповідальності власників автотранспортних засобів.
33. Необхідність і сутність перестраховання.
34. Методи проведення перестраховання. Форми проведення перестраховальних операцій.
35. Співстрахування і механізм його застосування.
36. Складові доходів страховика. Доходи страховика від страхової діяльності.
37. оходи від інвестування тимчасово вільних коштів.
38. Витрати страховика: їх складові та економічний зміст.
39. Прибуток страховика. Визначення прибутку від страхової діяльності.
40. Порядок та особливості оподаткування страхової діяльності.
41. Поняття фінансової надійності страховика та її ознаки.

42. Платоспроможність страховика, умови її забезпечення.

43. Страхові резерви: види, порядок утворення та використання.